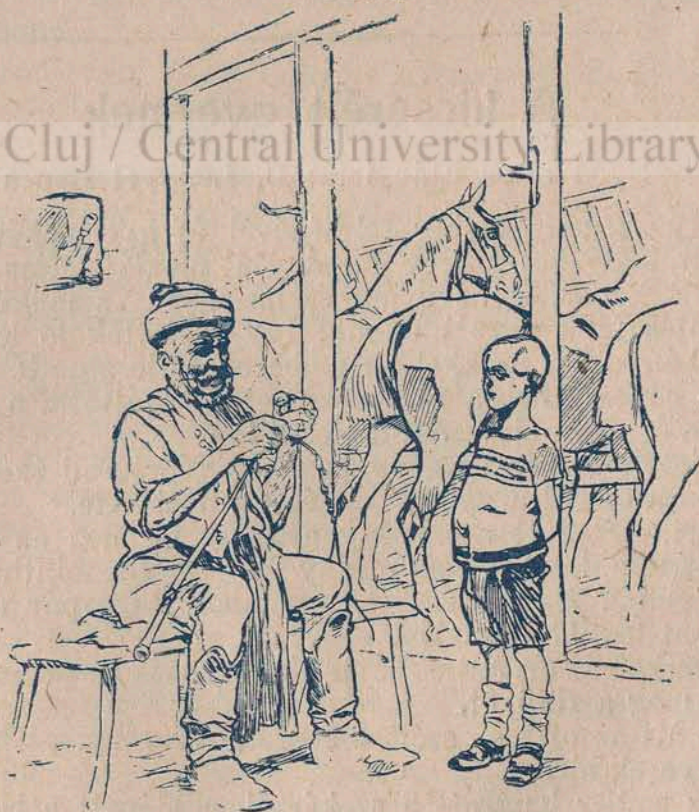

VIII. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM 1929. JUNIUS 23.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP • FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK ELEK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Elszakadt az ostor

Tinódi Lantos Sebestyén

Szentimrei Jenő
Verses magyar krónikájából.

Vártak alatt zeng az ágyu,
Egész ország: hadak útja.
Hej, mikor lesz ennek vége,
Csak az a jó Isten tudja.

Harc után öblös kupákban
A tüzes bor körben járja.
Szegény vitéz hadd vigadjon,
Tán ma vigad utoljára.

Vigadókra néma csend ül
S mintha szárnyak repkednének,
Lantos kobzás nóta csendül,
Lantos ajkán hősi ének.

Vigadókra néma csend ül,
Énekmondó hangja szárnyal
Nehéz harcon most birkózik
Szultán hada Eger várral.

Nótát tud János királyról,
Nótát tud vég-Temesvárról.
Szegény vitéz, ha hallgatja,
Arca kigyul, szeme lángol.

Jó Sebestyén lantos diák
Igy kóborol várról-várra,
Mindenütt egy jó ital bor
És ezer szomjas szív várja.

Vitézeket megvigasztal
Dala s buzdít hősi tette.
Neve, híre mindenképpen
Méltó az emlékezetre.

(Kolozsvár.)

A kicserélt gyermek

Svéd mese után írta: D. Lengyel Laura.

Egy szegény ember feleségével és gyermekével együtt elindult, hogy beteg öreg édesanyját meglátogassa. Sötét erdőn vitt keresztül az útjuk és az egyik fa mögül hirtelen rettenetes alak ugrott elibük. Így festették le képekben a boszorkányokat, akikkel az embereket ijesztgették.

— Elveszettem a gyermekemet, — kiáltotta a rettenetes alak — és most elveszem a tiedet!

Mielőtt még a szegény asszony védekezni tudott volna, kiragadta öléből a gyermeket és elfutott vele.

Sirt, zokogott a szegény asszony is, meg az ura is, de hát mit tehettek? A boszorkány úgy repült, mintha szárnyai lettek volna. A meggyötört, megrabolt házaspár vérző szívvel ment tovább az útján.

Amikor az erdő szélére értek, az egyik bokor mögül sirás ütötte meg a fülüket.

— Mi az ott? — szólt a szegény asszony. — Mintha valami gyerek sirna.

Az ember leugrott a szekérről, odalépett a bokorhoz és meglátott egy szörnyű, csuf arcú kis gyermeket. Csak egy pillantást vetett rá és rögtön megismerte, mert éppen olyan volt az arca, mint az anyjáé, a boszorkányé.

— Agyonütöm! — kiáltott a szegény ember elkeseredve és felemelte a botját. — Agyonütöm a boszorkány kölykét.

Nem érdemli meg ez a fertelmes alak, hogy éljen, azonfelül meg miatta rabolták el a mi egyetlen gyermekünket.

És már sujtani akart a nehéz, kemény bottal, amikor az asszony megragadta a karját.

— Ne bántsd szegényt, hiszen ő nem tehet róla.

Egy pillanatig mozdulatlanul állt helyén az asszony, aztán lehajolt a földre a gyermekhez és felemelte.

— Mit akarsz?! — kiáltott rá az ura. — Csak nem akard a boszorkány fiát magaddal hozni?

— Boszorkányé vagy nem, — mondta a szegény asszony, — ez ártatlan, tehetetlen gyermek. Csak nem hagyhatjuk itt, hogy a vadállatok megegyék?

A szegény ember még sokáig veszekedett a feleségével, de aztán nem tehetett egyebet, belenyugodott abba, hogy a boszorkány fiát is magukkal vigyék a szekérre.

A gyermek azonban ott is csak tovább sírt.

— Bizonyára éhes — mondta a szegény asszony.

— No hiszen, van jó dógod, mondta a szegény ember — tán azért dolgozom, turom a földet, hogy a boszorkány fiát traktáljam? A boszorkányét, akinek a mi szerencsétlenségünket köszönhetjük!

— Igazad van, — mondta az asszony halkán — végre is nem a miénk, miért tápláljuk?

De nem bírta sokáig hallgatni a sirást és tejet meg kenyeret adott a gyermeknek.

Meglátogatták a szegény ember beteg édesanyját, aki folyton szidta a menyét, hogy milyen csuf ördögfiókat hozott neki az unokája helyett. Azt mondta, csak menjenek haza, mert még betegebbé teszi ennek a förtelmes gyermeknek a látása.

No, a szegény asszonynak volt mit hallgatni az urától, aki mindegyre ki akarta dobni a gyermeket a szekérből, de az asszony az utolsó pillanatban mindig megakadályozta.

Amikor hazaértek, ráadta a fázó, didergő gyermekre a saját kis fiának a ruháját. Az ember, amikor ezt meglátta, elfordult a feleségétől és beszélni sem akart többé vele.

Telt, mult az idő. Karácsony estén együtt ültek a szobában, amikor kívülről megszólalt egy hang.

— Dicsőség magasságban az Istennek, békesség itt lent a jóakaratu embereknek! Örvendeztetek, ti jó emberek, mert nagy öröm éri ma este a házatokat!

Az ember és az asszony kiszaladtak, hogy ki szól hozzájuk, de már nem láttak senkit és semmit, hanem hát tulajdon édes egyetlen gyermekük ült ott a küszöbön!

— Hazajöttél, édes, egyetlen fiam?! kiáltott fel az anya s magához szoritotta gyermekét.

Az apa pedig csókolta ott, ahol érte.

— Igen, mondta a fiu, — a boszorkány megtudta, hogy

a gyermeke itt van nálatok, hazaküldött és egy angyal kicserélt bennünket.

Amikor bementek a szobába, akkor látták, hogy a fertelmes csuf fiu már nem ült a szobában.

Az asszony megint magához szorította a fiát.

— Ugy-e, rosszul bánt veled a boszorkány?

— Eleinte bántani akart, — mondotta a gyermek, de aztán hirtelen magához szorított és halkán mormolta:

— Nem, nem, hiszen ő sem bántja az én gyermekemet.

— Egy darabig éheztem, de aztán a legjobb falatokat tette elém és mondta:

— Az én fiam is eszik ám nála!

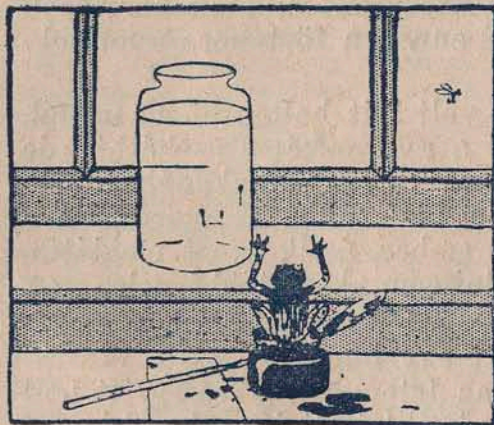
És amint a gyermek tovább mesélt, kisült, hogy valahányszor a szegény asszony megcirógatta a boszorkány fiát, a boszorkány is jó és gyöngéd volt az elrabolt gyermekhez. Valahányszor játékot adott a kezébe, a boszorkány is mindig ajándékot hozott neki. Amennyi gyöngédséget, szeretetet, jóságot kapott a boszorkány gyermeke, ugyanannyit adott vissza ő a szegény asszony fiának.

... Merthogy a jóság és a szeretet nem vész el soha, mindig dusan visszakapjuk azt, bárkinek is ajándékozzuk.

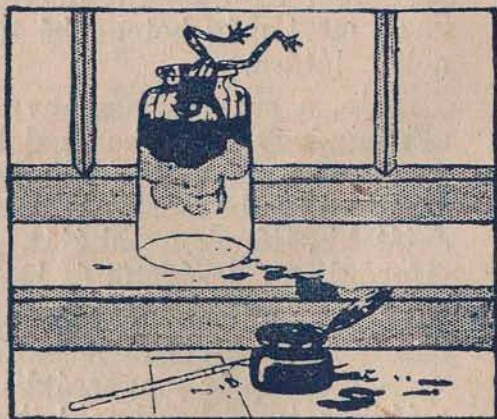
(Budapest.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Béka urfi

Béka urfi, mit gondoltál,
Mikor hazól elindultál?
Én egyebet nem gondoltam:
Tintás üvegbe ugortam.

Hát azután mit gondoltál,
Mikor onnét kiugortál?
Nem gondoltam, cselekedtem:
Tiszta vízben megferegtem!

E—ó.

Tamás érdeklődik

(Beszélgetés az őserdőről.)

Tamás: Emlékszel-e még, apus, mennyire vágyódtam én az ismeretlen világok után. Gondolatban számtalanszor eltűntem hazulról és messzi-messzi tájakon bolyongtam. Már pici koromban elhatároztam, hogy elmegyek idegen világot járni, mihelyt megnövök. Hiába akartál kiábrándítani. Száz veszedelmet rajzoltál meg nekem, vágyaimat egyik se tudta megölni. Különösen az őserdőbe kíváncsoztam. Ma is él még lelkemben a vágy, de már nem nyugtalanít annyira. Tudom már, hogy az őserdő járhatatlan. Olyan rendetlenség van benne, hogy csak a vadcsapásokon lehet járni. Itt meg bizonyára vadállatokkal találkozónék az ember lépten-nyomon.

Apa: Olyan erős volt benned a vágyakozás az ismeretlen, az idegen világ iránt, hogy néha megdöbbsz. Attól félted, hogy nagyobb korodban a kalandozás vágya lesz urá lelkedben. Ha nem tudod kielégíteni, boldogtalan leszel egész életedben. Ezért riasztottalak meg néha talán kelleténél jobban is. Ma már megvallhatom neked, hogy az én lelkemben is élt, sőt él még ma is a sóvárgás a szokatlan, az ismeretlen után. Tudod, fiam, én is szeretném az őserdőt egyszer közlről megtekinteni. Csakhogy én a rendet látnám benne és nem a rendetlenséget: a természet örök és kibékítő rendjét. Az igazi őserdő valóban telve van; nincs ott egy köbcentiméternyi hely se kihasználatlanul. Örök küzdelem folyik a helyfoglalásért. Lent a talajban a baktériumok milliárdjai. A kezdeddel felmarkolt föld csupa élet; csak a mi szemünk számára összefolyik. Ha gyöngye, emberi szemünket felfegyverezzük a legnagyobb nagyító üveggel, a legcsodálatosabb nyüzsgő élet tárul elénk. A liliputiak birodalmában vagyunk. A küzdelem épp olyan erős, kérelmelhetetlen és pusztító, mint az óriások birodalmában, csak a küzdő lények kicsinyek. A talaj fölött elkezdődik a mohok és más árnyékot tűrő növények birodalma, aztán jönnek a fű-félék, majd a bokrok, végül a fák. De hogy üres hely ne maradjon fenn a levegőben, a fák közeit kígyószerűen töltik meg a kapaszkodó és élősdi növények. Küzd, harcol és viaskodik minden a napért és a vízért. Majd idők múltával leomlik a faóriás, hogy táplálékot adjon a gombák és baktériumok hadseregének. S kezdődik elől a csudálatos játék. A növényvilág is egy összefüggő nagy egész. Ha kiszakítanám belőle valamelyik családot, esetleg olyan omlást idéznék elő, mintha például az állatvilágból a ragadozókat kiemelném.

Tamás: Tudod, mi jutott az eszembe? Ha hirtelen az emberfaj eltűnnék a földi világból, mi történnék akkor?

Apa: Nehéz az ilyen dologra hirtelen feleletet adni. Annyi bizonyos, hogy az erdő visszahódítaná azokat a terü-

leteket, melyeket az ember rabolt el tőle. Látjuk ezt az elhagyott városok sorsából. Lassankint betemeti mindeniket a föld és ha az ember be nem avatkozik újra, erdő terül el olyan városok felett, melyeknek uccáin valaha éppen olyan gondolkodó, töprengő és vágyakozó emberek éltek, mint mi. Természetesen, ha megvannak a kellő feltételek: a víz és a napsugár. Az erdő a nagy temető; a hatalmas szálfák, a volt gazdák igazi siremlékei.

Tamás: Nem értem, mit akarsz mondani. Mindenüvé erdő kerül? Hogy történhetik ez, mikor a köhalmaz nem adhatja meg a kedvező talajt?

Apa: A víz, a szél és a természet más erői szétrombolják az elhagyott várost. A szél hordja messziről a port és a porral együtt a magvakat. Eleinte nem minden mag kelhet ki. De megjelennek a növényvilág éhséghez és szomjusághoz hozzászoktatott szegénylegényei és tanyát vernek az elhagyott omladékokon. Ott leselkednek azok már régen, bebetörttek azok az ember uralkodása alatt is, de az ember felvette velük a harcot és nem engedte, hogy kicsikarják kezéből az uralmat. A szél egyre hordja a homokot és segitőtársakat is kap a föld férgeiben. Megjelenik a földi giliszta, turkálni kezd, a letaposott föld is porhanyóvá válik, emelkedni kezd a növényvilág betolakodott kémei mintegy jelt adnak magasabbrendű testvéreiknek. Ott, ahol ezelőtt alig volt valami élet, megjelennek a fűvek és a virágok. Berendezkednek; birodalmat alapítanak. Azt hiszik, szegények, hogy végleges tanyát vertek. De úgy járnak, mint a letelepedett pásztornépek jártak. Ezekre rácsaptak szivós barbártörzsek és vagy kiirtották, vagy leigázták őket. A fűvekre és virágokra rácsapnak a bokrok és nagy területeket foglalnak el tőlük.

Tamás: Mért nem tud a fű és virág szembezállni a bokorral? Minek adnak neki helyet? Mért nem foglalnak el előle minden talpalattnyi területet?

Apa: Látom, fiam, a gyengébben szeretnél segíteni. És is szívesen pártjukat fognam, de a természetben az erősebb érvényesül. A bokor erősebb a fűnél. A bokor évek hosszú során át él, évről-évre nő; mindig nagyobb árnyékot vet és az éltető napsugarat nem engedi le a földre: sűrű leveleivel elfogja. A szárazságot is jobban bírja: gyökerei sokkal mélyebben nyulnak a talajba és megkeresik a fűvek számára elérhetetlen nedvességet. De közeledik a bokor-uralom vége is. Magasra nyuló fák emelkednek közöttük; ezek éppen úgy elvonják az éltető napfényt és rabszolga-sorba szoritják a bokrokat, mint ahogy a bokrok leigázták a fűveket. A gyengébbnek meg kell hódolnia. Ki térdel, annak élet int. És bizony akadnak nagy számmal térdelők, meghódolók. Amelyik megelégszik kevesebb napsugárral, az maradhat, de úgy áll ura, a faóriás mellett, mint az alázatos rabszolga gazdája

előtt. Most már érted, fiam, miért foglalja el az erdő az elhagyott területeket?

Tamás: Természetesen, csak akkor, ha az éghajlat megfelelő és a talajviszonyok megengedik. De még nem feleltél arra a kérdésemre, mi lenne, ha az ember eltűnnék a föld hátáról?

Apa: Az alkalmas területeket elfoglalná az erdő. Mégpedig az őserdő. Az ember nagy zsarnok: lépten-nyomon beavatkozik a természet munkájába. Rendbe állítja a fákat, mintha katonák volnának, irtásokat végez, csak a hasznos fajokat tűri meg; ha megnőnek a fák, kivágja és városaiába szállítja őket. Azt hiszi, rendet csinál a természet világában, pedig megbontja az isteni, örök harmóniát.

(Budapest.)

Jánoska ereje

(Mese Arany Jánosról.)

Írta: Gergely Boriska.

Jánoska a tizedik gyerek volt, legkisebb, legfiatalabb és gyenge gyerek, mégis mindig megtanulta a leckéjét, szabad óráiban is valami szépet és hasznosat csinált. Különösen rajzolni szeretett és agyagból mindenféle alakokat gyurt: kis kutyát, vízfordó fülest és sok minden egyebet.

Egy vasárnap délelőtt Jánoska elkísérte öreg édes anyját a templomba. Szívesen ment: szerette az orgona bugását. Alig ült le, egyszer csak megérez valamit a lába a templom kövezetén. Előbb a csizmája orrával tologatta, tapogatta, aztán csak lehajolt érte kíváncsian. Megnézi micsoda, hát látja, hogy egy kicsike Szentgyörgy szobor. Még a leölt sárkány is ott feküdt a lovag lábainál. Igazán csinos munka volt a bronz szobrocska. Szinte reszketett örömében. Nem mutatta meg senkinek a szobrot, ha csak tehetne, elbujt és gyönyörködött benne.

Hatalmas, széles melle volt György lovagnak, izmos nyaka, büszke arca és minden izma erőtől duzzadó. Nyilván ezért tetszett Jánoskának így ez a szobor. János, a kis, gyenge testalkatu fiucska titokban ilyen izmos, erős szeretett volna lenni és mióta a kis szobrot találta, majd minden éjszaka azt álmodta, hogy ő a György lovag. Nagyszerű hősi dolgokat művelt ilyenkor... Egyszer egy oroszlán szívébe szúrta a dárdáját, máskor legyőzte mind a tizenkét sárkányt, akik a várat őrizték. Egy éccaka meg szembe találkozott egy óriással, megbirkózott vele és két vállra fektette a Góliátot. De az volt a legérdekesebb, amikor egyszer azt álmodta, hogy falukon, fényes tornyu városokon keresztül vándorolt

és apró kis Szentgyörgy lovagokat árult, amit ő maga mintázott agyagból.

Alkonyatkor egy széles síkságra ért, amelynek közepén domb emelkedett. A dombtetőn pedig ott állt büszkén az igazi Szent György. Elevenen. Amikor meglátta Jánoskát, magához intette.

— Hát te pöttöm János, mi járatban vagy errefelé, ahol csak a sárkányok meg az óriások ütnek tanyát?

Jánoska ahhoz képest, hogy kicsi és gyenge volt, elég bátran és hangosan felelt György lovag dörgő hangjára:

— Vándorolok, dicső szent György és nézd ezeket a szobrokat, amelyeket rólad mintáztam. Te vagy a legerősebb és a leghősebb szent.

Azzal kivette tarisznyájából az agyagszobrokat és megmutatta György lovagnak.

György lovag lehajolt, hogy páncélja csak úgy ropogott és nézegette a kis szobormásait. Aztán megcsóválta fejét és szelíden nézett Jánoska szemébe.

A domb mögött a nap korongja vörösen ragyogott és mindent vérszinűre festett. Olyan volt most, mintha a lovag egy lángtenger közepén állana. Jánoska szeme szinte káprázott. Ekkor a lovag sulyos tenyerét a kis fiu fejére tette és így szólt hozzá:

— Ezek a kis agyagok nem az én erősségemet, hanem a te gyengeségedet hirdetik, kis fiam. Szobrásznak gyenge vagy, azt látom.

— Óh, pedig erős szeretnék lenni. Erős, mint te!

Igy kiáltott fel Jánoska, aztán leült a lovag lábához és elkezdett neki mesélni. Elmesélte, hogy találta meg a templomban a kis szobrot, hogy örült neki és milyen érdekes meséket álmodik azóta mindig. Még György lovag is jót nevetett, amikor elmesélte, hogyan győzte le a cseh óriást.

Olyan sok izgalmas történetet mesélt a kis Jánoska a nagy lovagnak, hogy az mint egy gyermek, leült Jánoska mellé és szájtátva hallgatta ezeket a meséket.

Mesélt Jánoska a Rébék boszorkányról, aki átalmant a keskeny pallón és elrepült. Meg a gonosz királyfiról, aki a királyasszony kertjében a legszebb rózsát leszakította. Mesélt a híres ünneprontókról, akiket a gonosz varázsló bele-táncoltatott a mélységbe, mert pünkösdi napján koresmába mentek táncolni. Meg arról is mesélt, hogy álmában pótvizsgás diák volt, megbukott és ezért a hidra ment meghalni és hogy ott milyen kőszá szellemek csalogatták az örvény felé. Meg arról is mesélt, hogy a királyi udvarba diszebédre hívták, ahol a király olyan gonosz volt, hogy nem akart senki éneket zengeni róla. Így tovább mesélt a híres Holló Mátyásról és ki ne hallotta volna már ezóta hírét annak a mesének, amikor a holló kikapta a levelet Mátyás anyja kezéből, elröpült vele a börtönig, aztán bekopogott Mátyás ablakán,

odaadta neki a levelet és még választ is hozott rája. Végül mesélt még az édes, kedves otthonról, a családi körről, ahol olyan jó élni és ahol olyan szívesen fogadják az idegen vándort.

Ki tudja meddig mesélt volna még Jánoska, mert bizony György lovag cseppet sem unta hallgatni. De elfáradt János, mert már a csillagok is mind feljöttek és fejét a lovag ölébe hajtva elszenderedett. Már félig aludt, amikor még hallotta György lovag szavait.

— Erősebb vagy te énnálam, kis fiam, és hatalmasabb is, mint én vagyok. Mert tied a szó, a képzelet, az egész világ mesekincse. Ezzel betakarta a köpenyével a kis fiut, aki édes álomba merült.

*

Reggel, amikor Jánoska felébredt, szörnyen fájt az oldala. Megnézi, mi nyomja, hát a kis éregyörgyön feküdt egész éjszaka. Rögtön eszébe jutott a csodálatos álma és még a sok mese is mind eszébe jutott. Azt sem felejtette el, amit György lovag mondott, hogy ezek a mesék erőssé teszik. Aztán leírta ezeket a meséket, úgy, ahogy megálmodta.

Telt, mult az idő. Jánuskát időközben sok baj és bánat érte. Ilyenkor mindig arra gondolt, hogy ő erős és így kibirta a legnagyobb csapásokat is.

Csakugyan egyre erősebb és hatalmasabb lett a mi Jánosunk, s egyre híresebb is. Az egész országban ismerték már és most nem ő csinált szobrokat, hanem végül a nemzet hátlája és szeretete emelt szobrot neki. Örök időkre belevésték, hogy a szobor Arany János, a halhatatlan költő, a magyar nemzet egyik legnagyobb büszkesége.

(Uj-Kanizsa, Jugoszlávia.)

Elszakadt az ostor

(Képpel a címlapon.)

Elszakadt az ostor, Palkó ostorkája,
Sebaj! Pista bácsi majd megreparálja.
Egy-két bogot vet rá s úgy összebogozza,
Ember legyen talpán, hogy azt kioldozza.

Pista bácsi, lelkem, áldja meg az Isten.
Az ostorkám megint haj de szépen rittyen!
Kirittyentem vele az egész világnak:
Pista bácsi, lelkem, nincs párja magának.

E—6.

HÁROM GYERMEK S EGY KUTYÁCSKA UJABB KALANDJA

Irta: **Benedek Elek.**

ELSŐ FEJEZET.

(Ebben felelevenítődik a gyermekek első kalandja.)

Aki olvasta könyvemet, amelyben Jankó, Juczi és Fokszí erdei kalandját meséltem el, bizonyosan kíváncsi lesz az újabb kalandra; aki meg nem olvasta, nemcsak az újabb, de a régi kalandra is kíváncsi lesz. Hiszen, ha a könyv olvasói mind a Jankó és Juczi városában laktának, nem kellene újra elmesélnem az erdei kalandot, mert hónapokon át még a verebek is erről csiripeltek ott. Bizony, nem mindennapi történet volt az. Ime: Jankónak és Juczinak van egy okos kis kutyácskája: Fokszí a neve. Olyan okos, hogy nemcsak elkíséri őket az iskolába, de ha néha megpróbálták, hogy az iskolába vezető útról letérjenek, elébük állt és nem engedte félre térni az útból. Mintha mondta volna mérges csaholással: Ohó! Nem erre van az iskola! Egyetlen egyszer nem kísérhette iskolába Fokszí a gyermekeket, s meg is történt a baj. Egy csavargó fiú, akinek Nagy Péter az igazi, Kóbor Peti a gúnyneve, parittájával megsebesítette Fokszit, s ez nem elég, a gyerekeket az erdőbe csalta azzal a füllentéssel, hogy van ott „tűrőmfü” meg „fajlapi”, az meggyógyítja a Fokszí lábát. A gyerekek elkalandoztak az erdőben, Peti megszökött előlük, rájuk sötétedett, s csak hajnalban találták meg őket a kétségbeesett szülők. Épp abban a pillanatban, amikor Jankó ál-mában viaskodott a mesebeli boszorkánnyal, akinek a Jancsi és Juliska meséjének a boszorkánya a hetvenhetedik nagyanyja volt. Igen, abban a pillanatban ébredt fel Jankó, amikor a boszorkány őt is meg Juczikát is be akarta dobni az égő kemencébe . . .

Kóbor Petiről kisült, hogy alapjában véve nem rossz gyermek ő. Apja elesett a háboruban, anyját a bánat s a nyomorúság sirba vitte, a gyermek szegény, gyámoltalan öreg anyjánál tengődött: így került a csirkefogók társaságába. Jankó és Juczika apja, a nemeslelkű törvényszéki bíró, amikor megtudta Peti szomorú történetét, beadta Petit a ceglédi hadiárvaházba, s e történetben, mely a nyári vakáción játszik, már nem Kóbor Petivel találkoztok, hanem — Nagy Péterrel.

Most pedig kezdődik az újabb történet, melynek hőseimnél boldogabb gyermekeket aligha láttatok. Nem csuda, ha Jankót és Juczit az erdei kaland megviselte. Különösen Jankónak lelkére nehezedett az álom: Jancsika és Juliska meséjének végig álmodása. Az álom elején tréfára vette, amikor a boszorkány ketrecbe zárta és hizóra fogta őket. Bolondozott a boszorkánnyal. Arra gondolt, hogy ők is úgy tesznek majd, mint a mesebeli Juliska: amikor a boszorkány lapátra akarja ültetni, hogy belökje az égő kemencébe, adni fogják a tudatlant, megmutattatják, hogyan kell a lapátra ülni, s abban a pillanatban belökik. De Jankó csalódott. A boszorkány szemébe kacagott, amikor kérte, hogy ül-

GYERMEKEK

ÉLVEZETTEL
SZEDIK A
JÓIZŰ

KOPROL

CSOKOLÁDÉ
HASHAJTÓT!

Ingyen mintát készséggel küld

„GEA“-K R A Y E R L A B O R A T O R I U M,
T I M I Ş O A R A

jön a lapátra. Kisült, hogy ismerte az ő hetvenhetedik nagymájának a történetét. Szörnyű dulakodás kezdődött a boszorkány és a két gyermek között, s ebben a dulakodásban ébredt fel Jankó.

Igen, Jankót különösen megviselte az erdei kaland s nem egy éjszakán álmolta újra a boszorkánnyal való viaskodást és riadt fel. És sok idő kellett ahhoz is, amíg megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy édes apja Petit a nyári vakációra hazahozza az árvaházból, s náluk lesz egész nyáron az a fiú, aki megsebesítette a Fokszi lábát, őket meg becsalta az erdőbe, aztán megszökött előlük. De im, itt a nagy vakáció, itt a szabadság, boldog Jankó is, Juczi is, mint a madár, mely ágról ágra röppen s szebbnél szebb dalokban önti ki nagy örömét az ő kicsi szívének. Ott találjuk a szabaddá lett gyermekeket a kertben, mely szokatlanul nagy kert városban. A kert elején nagy gonddal ápolt virágágyak, amelyekben egymást váltják fel tavasz, nyár és ős virágai. A virágos mögött katonás rendben ültetett gyümölcsfák s ribizli és málnabokrok. A gyermekek apja, aki mint bíró mindég az igazságot kereste, s ítéleteiben nemcsak az ész, de a szív is vezette, üres óráiban kertészkedett, nyesegette, öntözgette a fákat, a bokrokat, s juniustól kezdődően ős alkonyáig mindég találtak gyümölcsöt a gyermekek a fán. Hiszen, izlik a gyümölcs télben is, hogyne izlenék, amikor a pincében meg a kamrában függő polcokról szedjük le, de legjobban akkor izlik a gyermekeknek, ha felmászna a fára s úgy szedik le az ágról azon frissiben. Ebben az örömben sűrűn volt része Jankónak meg Juczikának. Kezdődött cseresnyével, meggyvel, ribizlivel, folytatódott málnával, nyári körtével, almával, aztán őszi almá-

val meg körtével s dióval,ogyoróval, mert az ő kertjünkben voltogyoróbokor is, egy egész sor.

S hogy teljes legyen a nyári öröm, a kert végén sebesen folyó patak szaladt el. Térdig ért ez a patak, de éppen elég arra, hogy lubickoljanak benne. Képzeltetek, hogy, ha nem esett az eső, a nap nagy részében itt, a kertben, játszottak a gyermekek. Itt sétakocsikáztatta Juczi a babáit, mégpedig sorba, hogy egyiknek se legyen panaszra és irigykedésre oka. Az igaz, hogy lassan került sor a babákra, mert Jucikának az angyalkák már hoztak vagy negyven babát, kisebbet, nagyobbát, beszélőt és mémát, sirót és kiabálót, s ő ezeknek mind nevet adott és név szerint mutatta be őket a látogatóknak. Hiszen, jó dolga volt a babáknak, de mit ért ez nekik, ha nem érezték? Hasonlítható-e az ő dolguk a Fokszíéhoz, akit mindig szerettek okosságáért, kedvességéért, hűségéért, de amióta ő vezette nyomra apust és anyust az erdőben, nagyot nőtt a becsülete. Valósággal tejbévajba fűrosztotték, kényeztették, s Jankó nagy örömeben felfelkapta Fokszit, simogatta, becézgette, kedves szavakat duruzsol a fülébe: édes Fokszim, drága Fokszim, te kis okos, te! Nincs ilyen kedves nincs ilyen okos kutyácska kerek e világon!

Ujra meg újra visszatér a gyermekek lelke az erdei kalandra, de már nevetve beszélnek róla.

— Csak azon csudlázokom, mondja Juczika, hogy én nem láttam a boszorkányt, pedig én is ettem a mézeskalács házból: én is ott voltam a ketrecben: én is ott voltam, amikor a boszorkány be akart lökni az égő kemencébe s mégsem láttam!

— Ó, te butikó, te! kacagott Jankó. Hát, hogy láttad volna a boszorkányt, amikor te semmit sem álmódtál, oly mélyen aludtál az ölemben.

— Igaz, igaz. S hogynem aludtam volna, amikor a te öledbe hajtottam a fejemet, s ez nem elég, te levetted a bluzodat s szépen betakartál, hogy ne fázzak. Tudod-e, hogy azóta jobban szeretlek?

— S hát te tudod-e, hogy én is jobban szeretlek azóta téged?

— Miért?

— Miért? Ha én azt meg tudnám mondani! Azt hiszem, azért, mert együtt tévedtünk el az erdőben. Meg azért is, mert olyan édesen aludtál az ölemben. Mert néztelek sokáig, amíg be nem kóppant az én szemem is.

— S vetted-e észre, folytatta Juczika, hogy mióta hazakerültünk az erdőből, egyszer sem koccantunk össze.

— Az ám! látod erre én is gondoltam.

— Hiszen, azelőtt sem sokszor koccantunk össze, de azóta soha, soha, egyetlenegyszer sem!

— Milyen csodálatos! S tudod-e, mit érzek én?

— Ugyan mit? kérdezte Jankó.

— Én azt, mondta nagy komolyan Juczika, hogy mi többet sohasem koccanunk össze.

— Nem, nem!

Hosszu, boldog hallgatás következett e párbeszédre. Végül Jankó szólalt meg.

— Tudod-e, mire gondolok igen sokszor?

— Tudom.

— Tudod? nézett kételkedően Jucikára Jankó. Mondjad hát!

— Te Petire gondolsz.

- Igazad van. Honnan tudod?
- Onnan, mert én is sokszor gondolok rá. Hiába mosdatta ki és öltöztette fel apus Petit, én mindig úgy látom, ahogy láttam az utcán, kalap nélkül, borzas fejjel, mezitláb, parittyával.
- Éppen így látom én is, s félek, hogy elrontja a vakációnkat.
- De hátha megjavult az árvaházban?
- Ó de jó volna! Látod, én hiszek is a javulásában. Apus mindig azt mondja, hogy van ennek a fiúnak szive.
- Hisz, az mindenkinek van, bölcsekedett Jucika.
- Van, van, bölcsekedett Jankó is, de milyen szive? Lehet az jó is, lehet az rossz is.
- Ez igaz.
- Már pedig apus azt mondta, hogy Petinek jó szive van. S apus okos ember!
- Persze, hogy okos ember. Tudom, ha nem mondd is. Hát akkor mért félsz Petitől?
- Mondtam én, hogy félek tőle?
- Mondtad! Mondtad!
- Én nem azt mondtam, hogy félek tőle, hanem azt, hogy félek, megrontja a vakációnkat.
- Hát az nem mindegy?
- Nem!
- De bizony mindegy, erősködött Jucika.
- No, no, ma összekoccanunk, fenyegette meg Jankó a mutatójával Jucikát.
- Azért sem koccanunk össze! toppantott Jucika. Tudod? Azért se!
- Hiszen, haragszol! nevetett Jankó.
- Dehogyan haragszom! Dehogyan haragszom!
- Ezt mondta a mesében is a gazda a szolgájának, pedig úgy haragudt, hogy majd meghasadt.
- Te! Te Jankó! Te belém akarsz kötni!
- E-én? ártatlankodott Jankó. Csak próbára tettelek. Látod, az imént mondtuk, hogy többet sohasem koccanunk össze, s máris . . .
- De én nem koccantam össze! sirta el magát Jucika.
- Ó, te édes, ó, te drága! nevetett Jankó és keblére ölelte Jucikát.

(Folytatása következik.)

Bélyeggyűjtők!

Misszióbélyegek

Minden csomag súlya 20 gramm, kb. 200 db, válogatott bélyeg.	
„FORTUNA” Európa bélyegek	Lei 40.—
„MERKUR” Holland bélyegek	Lei 40.—
„NON PLUS ULTRA” Francia bélyegek	Lei 40.—
„GERMANIA” Német bélyegek	Lei 40.—

Minden csomag külön ajándék bélyeget is tartalmaz.

A pénz előzetes beküldése ellenében szállítja az AESOPUS Lapkiadó bélyegosztálya, Satu-Mare—Szatmár.

A rest ember

(Népmese.)

Meséli Bartha István.

Nem is olyan messze, a faluvégen lakott a rest ember. Kis házikója ott állott a patak partján a nagy jegenyefák alatt, az idő régen kikezdte már fedelét, de a rest ember odasenek!

Felesége, áldott jó teremtés, látta, hogy kivel van dolga, nem szidta-falángatta az urát, viszont annál nagyobb igyekezettel dolgozott, hogy azért mégis legyen minden, ami kettőjüknek kell. De bizony, így is csak egy paraszthatzszállal voltak gazdagabbak más, falubeli szegényeknél.

Tél volt, benn ültek a házban. Az asszony foldozgatott, az ember pedig csendesen pipázva ült a kemence mellett, s még jó, ha a tüzre asszonyavágta fát telleggett.

Egyszer mondja az asszony, hogy neki bizony mosni, szapulni kéne . . .

A rest ember erre még a füle bójtját sem mozgatta. Mosás? Szapulás? Asszonyok dolga.

— Bezzeg, ha palacsinta sütésről volna szó, kend is megmozdulna, jegyezte meg felesége szeliden.

Erre elkezd a rest ember éktelenül trüsszenteni: Hápci, hápci!

De nagyokat, hogy még az ablaküvegek is megkoccantak belé. Ez volt a rest ember természete: ha csak emlegették a palacsintát előtte, rögtön elkezdett trüsszögni.

Az asszony eközben előszedte a sarokból a mosóteknőt s elment vizért. Amikor visszajött, az ura még akkor is hápcizott.

— Látja kend, jobb lett volna, ha segít vizet hozni . . . Tán eszembe sem jut a palacsinta . . .

— Hápci, hápci, hápci! Hadd el csak! Hápci! Majd megtré-fállak, hápci! . . . én is, hápci . . .

Szapura kézzel áztatta, szappanozta a szennyest az asszony s oda se figyelt a fenyegetőzésre. Kidörzsölte, kimosta szép fehérre a ruhákat. Kosárba rakta s kivitte a patakra. Felájasztotta valahogy a sujkoló padot, mert csak három lába volt, negyediket tenni a rest embernek lett volna kötelessége. Lába alá szalmát hintett a jégre. Szoknyáját felgyürte ügyesen a korcába s ugyancsak suppogtatott a sujokkal. Majd a jégbe vágott lékben kedvére kitisztalta a ruhát. Amikor elkészült, a kosarat felkapta a fejére s inlult befelé . . . De az ajtót zárva találta. Belülről pedig harsogtak a falrengető hápcik.

— Nyissa ki kend az ajtót, hallja?!

— Hápci! Én biz'a nem nyitom, hápci! . . . Amig nem hull bokáig érő hó, — hápci!

Pompás izü
magas tápértékü
mindenütt kap-
ható a

STOLLWERCK
TEJKARAMELLA

Enyhe idő volt, éppen szállingózott a hó. Az asszony meg várt türelmesen és hallgatta az ura trüsszentéseit. Amikor azonban bokáig ért a hó, ismét szól az asszony:

— Apjuk, nyissa ki má' no!

— Hápci! Nem én, amíg nem lesz térdig érő . . . hápci! . . . a hó, hápci!

Nem jött méregbe az asszony erre se.

Telt az idő. A hó is hulldogált egyre s né, már térdig érő épen.

— No, nyissa már . . .

— Hápci! Kinyitom majd, ha a derekadig ér, hápci, hápci!

— Én azt meg nem várom — mondta csendesen az asszony s elindult ki az erdő felé.

Mire az erdőhöz érhetett a nagy hó miatt, már esteledett is. . . De azért meg nem állott, csak ment előre, beljebb, beljebb.

Nagy csendesség vette körül, de nem félt. Egyszer csak észre vesz valami pirinyó világot, arra tartott.

— Egy életem, egy halálom! De már azt megnézem, honnan jön.

Amint közelebb ér az óriás fák alatt, látja, hogy egy kicsi faházikó ablakán át szűrődik ki a fény. Bekukucskált. Majd az ajtón be is nyitott. Senki teremtett lélek nincs benn, de a tűzhelyen mégis vigan pattog a tűz. Sül a palacsinta, sül a pánkó. A guzsalyon fonódik a fonál . . . Az osztovátán szövődik a vászon; nyüstök nyüzsögnek, lábittók kattognak. Kávákban finom sárga sajtok duzzadnak . . . Mindezek maguktól.

Jobb helyre nem is kerülhettem volna! — gondolta örömeiben az asszony. És mert éhes is volt, neki látott az egyre tornyosuló palacsintának meg pánkónak. A vizes korsóból jót húzott a tetejébe s lefeküdt a szép paplanos ágyba.

Éjfél felé haza kopogtak a házikó gazdái; nem is kettő, de tizenkettő. Hátra hajló szarvu, hosszú szakállu kecskék.

— Mekk, mekk! Miféle idegen szagot érzek? — mekegte a legidősebb.

— Nézzünk utána, ki lehet az? — mekegte az utána következő.

— Ha férfi, legyen a mi apánk, ha asszony, legyen az anyánk! — mekegte a legkisebbik.

— Jó lesz, jó lesz! — hagyták helyben a többiek.

Hamar megtalálták az ágyban alvó asszonyt.

— Mekk, mekk, édes anyánk! Keljen fel s csináljon valamit ezzel a teméntelen palacsintával meg pánkóval. Mindjárt kinyomják a gerendákat is a helyükből, ha nem siet.

Felébred az asszony a nagy mekegésre. Megérti, mirő van szó.

— Azon könnyű segíteni! . . . Csak volna itt az emberem!

Eszébe jutott az ő rest embere, akit most meg is sajnált. Aki csak a dologra rest, de az evésre serény.

— Viszek neki ezzel a kosárral.

— Kiszedte a ruhákat s helyükbe palacsintát meg pánkót rakott.

— De ezt el is kéne vinni. — tünődött az asszony.

— Csücsüljön csak fel, édes anyám, kosarastól a hátamra. Egy hoppra kiviszem a csinált utig. — ajánlkozott egyik gyors

lábu „körmös”. — Addig tart a mi birodalmunk. Onnan majd csak haza talál.

Az asszonynak se kellett sok biztatás. Felpattant a kecske hátára, fején az illatozó pánkós kosárral. Mire észbe kapott, már künn is voltak a nagy utnál. Onnan már csak egy kőhajítás az ő házukig.

Nem is zörgetett az ajtón, hiába. Felment a létrán a hijuba s a füst-lyukon egymás után eregette be a nagy levél palacsintákat.

— Egyék, apjuk!

— Hápci! hápci!

Ha hamu tapadt rájuk, a trüsszentés szele azt is leseperte róluk.

Miután tele töinte magát a rest ember, elmúlt a trüsszentése is. Felkiáltott a feleségének:

— No, hogy ilyen jól megtraktáltál, beeresztelek.

Bekerül az asszony a házba s meséli az urának a csudaházikót.

— Ott van ám csak boldog élet. Be jó lenne, ha kend is oda költözhetne. Kedvére élhetne ott holtáig. Csak ez a trüsszentős természete ne volna.

— Bizd csak rám, majd ügyelek én magamra. De te még a nevért se emlegesd a palacsintának meg a pánkónak.

Az in utra kerelkedtek az erdei házikó felé.

A gyors lábu kecske, mintha tudta volna, hogy így lesz, vissza sem ment, várta őket a csinált ut mellett. Felkuporodtak a hátára, s hipp, hopp! már otthon is voltak a kis házikóban.

Nagy örömmel fogadták a rest embert. Asztalfőre ültették, s a szája majd leesett a sok csudálni való dologtól. Hogyisne! Vigan pattog a tüzhelyen a tűz; sül a palacsinta, sül a pánkó. A guzsalyon fonódik a fonál. Az osztovátán szövődik a vászon; nyüstök nyüzsögnek; lábittók kattognak. Kávákban finom, sárga sajtok duzzadnak . . . Mindezek maguktól.

— Most már édes apánk lesz, úgy-e? — hízelt boldogan a legkisebbik kecske.

— Ühüm, fiam!

Azt sem tudták, melyik kínálja szivesebben a rest embert. Mindenik túl akart tenni a másikon nagy boldogságában.

Végre a legkisebb kecske újból melléje furakodott. Szép ropogós pánkóval telt tálát esusztatott eléje.

A rest ember orcája felragyogott a pánkó láttára s már tártotta is a száját, hogy beleharapjon az elsőbe.

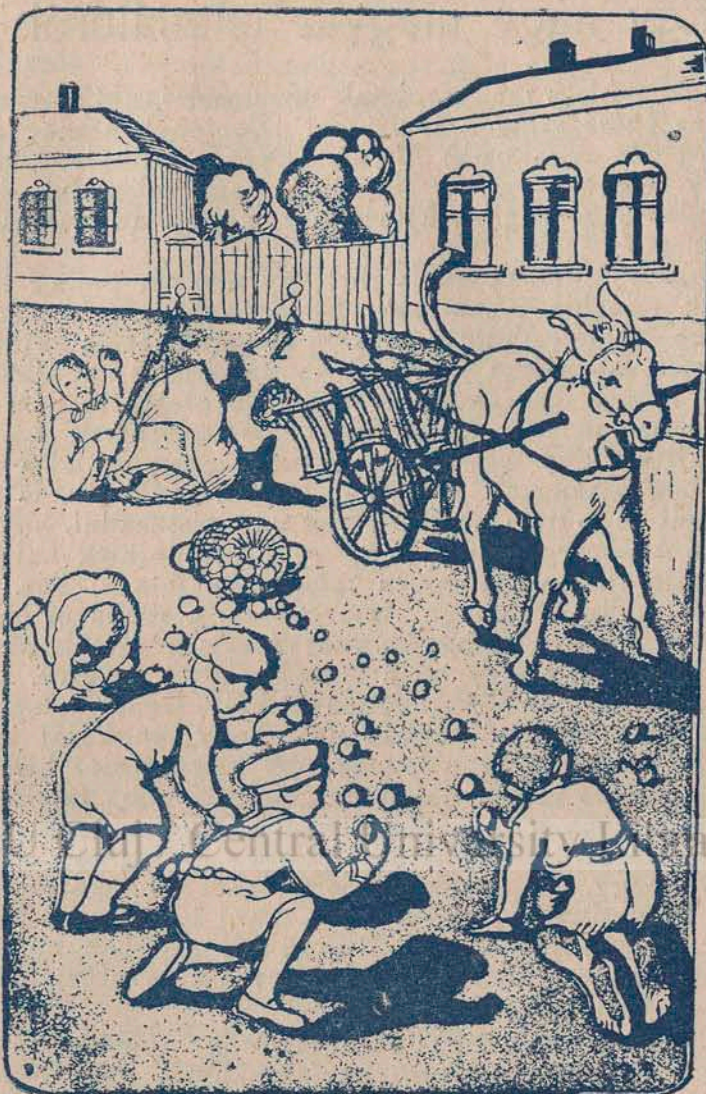
— Tessék, tessék, édes apám! Ilyen pánkó . . .

Akkorát tüsszentett a rest ember, hogy a ház fala mindenes-től kidült . . . Tűz kifuródott, pánkó élivel repült a levegőben minden útba eső fát ketté szelve . . . Guzsaly, osztováta össze-gubancolódott. A sajtok malomkerekek módján hengerikáztak.

A kecskék? Megijedtek s hanyait-homlok rohantak el, hogy többé vissza se térjenek.

Igy volt, vége volt, mese volt.

(Toldalag, 1929.)

A megbokrosodott Csacsi

Ó, mely szörnyü eset, amely a minap megesett Kukutyinban vagy tán Rátótón, de az is lehet, hogy éppen Fóton — egy kis csacsi, mely almát — bizony, nem szalmát! — vitt a vásárba, elakadt, szegény, a sárba, de asszonya — csihi-puhi! addig ütötte, hogy megharagudék fölötte, s egyszerre csak, úgy-e, nem csoda? megbokrosodva s farkát felcsapta, taligát a sárból kikapta, taliga erre hátra billent, s ó, jajj, ki látott ilyen! — kofa és alma földre pottyan, persze, egy sereg gyerek, aki az uccán tekereg, ott terem legottan . . . Meséljem-e tovább? A guta majd megüté a kofát. Ugy kell neki az ebadtának, mért verte farát csacsikának!

E—ó.

Egy nagy magyar feltalálóról

Azoknak a híres magyaroknak neve mellé, akik országukon kívül, de az egész világon is értéket jelentenek a magyar névnek, egy új név sorakozik: **Mihály Dénesé**. Mihály Dénes érdeme, hogy felhívta a világ figyelmét arra, miszerint ismét a magyar tudás és a magyar kitartás szolgálták az emberiség haladását.

A legújabb felfedezések között egy magyar ember találmányai váltak világhíressé. Mihály Dénes, magyar mérnök, feltalálta, illetve tökéletesítette a **beszélő mozgóképet és képrádiót**.

A beszélő mozgókép, vagy ahogy általában mondjuk, a beszélő film, rendes mozgóképeket vetít, de ezenfelül a képen az alakok nemcsak mozognak, járnak, hanem **beszélnek** is. A hangjukat is halljuk. Egy különleges, zseniális szerkezettel a kép felvétele közben elhangzott beszédet, éneket, zenét stb. is meg lehet örökíteni és vetítés közben ismét úgy visszaadni, hogy azt a filmet néző közönség a film pergésével egyidejűleg hallja.

A beszélő filmre a jövőben igen nagy feladat vár. Ennek jelentőségét eddig különösen Amerikában, a reális üzlet világában ismerték fel, s a filmgyárak egyremásra térnek át a „talkie“-re (olv. telki), ahogy ott a beszélő filmet nevezik.

A beszélőfilm tökéletesítésében Mihály Dénes jelentős hírnévre tett szert Németországban úgy, hogy munkáját az egész német tudományos világ a legnagyobb elismeréssel kíséri.

Mihály Dénes másik, talán még jelentősebb találmánya a **képrádió**. Minthogy a rádió lényegével e lap hasábjain már foglalkoztunk, ezt itt feleslegesnek látszik bővebben ismertetni. Tudjuk azt, hogy egy leadóállomásról leadott hangot elektromos hullámok közvetítésével rádió segítségével bárhol a világon felfoghatunk, meghallgathatunk. A képrádió azonban nem hangokat, hanem **képeket** közvetít. Ezért nevezik **távolbalátó** készüléknek.

Hogy jobban megértsük: Párisban nagy sportünnepélyt tartanak. Az ünnepély során futó, ugróversenyek, lóversenyek vannak. A távolbalátó készülék segítségével az ünnepély lefolyását Aradon vagy Kolozsvárott, vagy bárhol a világon figyelemmel kísérhetem, **láthatom**, ha megvan hozzá a megfelelő felvevő készülékem. A képrádió ép úgy vetíti vászonra a leadóállomáson felvett jeleneteket, mint a mozigép a filmeket. Ehhez azonban nincs szükség filmre, amelyen a vetített képek fényképei vannak, hanem a képek közvetlenül a képrádió leadóállomásáról érkeznek hozzám és változnak felvevőgépem segítségével képekké. Egy a csodálatosságig érdekes készülék a fényből keletkezett villamos hullámokat, amelyek eredetileg egy képből keletkeztek, ismét képpé alakítja át.

Ha Mihály Dénes két találmányán kissé gondolkozunk, óriásinak látszik az a perspektíva, amelyet a beszélő film és a képrádió együttesen nyújt.

Színházi előadásokat, sporteseményeket, gyűléseket láthatunk nemsokára anélkül, hogy a szobánkból ki kellene mozdulnunk.

Persze, addig, amíg ez a közönség közé kerül, még jó néhány esztendőnek kell eltelnie. Bármilyen tökéletes és fejlett is

az elektrotechnika, a távolbalátó készülék előállítására ma még igen nagy összegbe kerül és így közhasználatra, magánember céljaira még igen drága volna.

Hogy azonban a teljes siker már csak esztendőkérdése, ebben biztosak lehetünk. Legjobb példája a rádió gyors pályafutása.

Mihály Dénes magyar szívósággal és kitartással dolgozik gépe tökéletesítésén. Találmánya révén híres ember lett belőle, aki azonban mindenkor büszkén hangoztatja magyar voltát, székely származását. Találmányára büszke lehet a magyarság is, mert a magyar ész diadalát hirdeti és a magyarság dicsőségére szolgál.

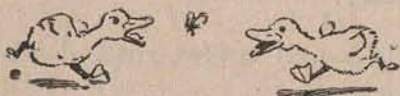
Sz. B.

Hápháp és hephep kisasszony

— Züm-züm, zum-zum, zümmögött-zümmögött nagy vígan egy méhecske nagyapóka kertjében. Virágról-virágra szállott, szitta, szitta, teleszitta magát édes mézzel s közbe még nótát is zümmögött.

Züm, züm, de szép a világ,
Nekem nyit mind a virág!

Hej, hogy elandalított a kedves zümmögés! No, de nem sokáig tartott az elandalodás. Egyszerre csak látom, hogy két kis kácsa — Hápháp kisasszony az egyik, Hephep kisasszony a másik — éléssompolyog két bokor tövéből s mind a kétő hápog keservesen.

Háp, háp, háp, háp, könnyü neked,
Ami tetszik, azt eheted,
De minálunk kidobolta a dobos,
Hogy a biró buzát, zabot,
Kukoricát, árpát, babot,
Mindent, mindent elkoboz.
Csak ocsut kap kácsa, liba,
Ki mást eszik, — mars dutyiba!

Igen, igen, szórul szóra így hápogtak s mindketten egyet gondolták. Azt gondolták, hogy hiszen azt nem dobolták, hogy aszongya: méhet nem szabad ennünk! Uccu, nosza, tátott esőrrel, nagy erővel nekilendül Hápháp s Hephep, örül mind a két begyecske: mindjárt itt lesz a méhecske.

Nagyapóka már régóta nem látott ily versenyfutást s haj! sóha ily célhozjutást!

Két irányból két rohanás, azután szörnyű koppanás, óh, Jézusom, óh, Krisztusom, szörnyet halnak bizonyosan!

No, no, meg ne ijedjeteK, kutya bajuk sem lett nekik, sem Háphápnak, sem Hephepnek, csak egy kicsit elterültek, elszédültek, oszt szép lassan felcsücsültek. Persze, a méh tovább szállott, nagy vidáman dudorászott:

Züm, züm, de szép a világ,
Nekem nyit minden virág.

— Hallod, Hápháp? — heppelt Hephep.

— Hallom, hallom, ugy kell neked! Sem enyém, sem tiéd, most már mi lesz az ebéd?

— Ó, ti két szegény fióka, — sajnálkozott nagyapóka, — várjatok, megvigasztallak, van zsebemben egy kis abrak, mit elvettem a lovaktól. Nesztek, nesztek, egyetek, jó kövérek legyetek! Mert akármit mond a bíró, csak kövér kacsát enni jó!

— Ó, de mi jó!

Elek nagyapó.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A lelkiismeret szava

Irtá: Avar Gyula.

Mátyás király fülébe jutott, hogy a marti révész rosszul bánik a szegény emberekkel.

— No, majd meglátogatom én azt a marti révészt, — mondta Mátyás király — de jaj neki, ha csak a fele is igaz, amit az emberek beszélnek.

Mátyás amugy szegény ember módjára, utra kerekedett s meg sem állt Martig. Ott őgyelgett a Dunaparton. Nézte a kompot, amely a víz közepe táján járt s a part felé iparkodott. Megvárta, amig kikötnek. Amikor a révész partraugrott, hozzálépett Mátyás király:

— Nagybeteg az egyik atyámfia, szeretném, ha átvinnél.

— Pénzért viszlek. — Mondta ridegen a révész.

— De az atyámfia talán meg is hal — rimázkodott Mátyás király — ne légy kegyetlen te révész, megbánod . . .

— Megbánom . . . hahaha . . . nevetett a révész — még a királyt se viszem ingyen. Viszlek pénz nélkül, de akkor három napig a szőlőmben dolgozol.

Mátyás király úgy tett, mintha azon gondolkodnék, menjen-e, vagy se.

— Egy aranyat fizetsz — kiáltott a révész, — vagy három napig dolgozol.

— Dolgozom három napig — mondta Mátyás király.

Erre rálépett a kompra, amely átvitte a tulsó partra. Amint odaát voltak, elvezették a révész szőlőjébe, ahol egy szegény ember kapált.

— Mennyi a béred? — kérdezi a király.

— Nincsen bérem — válaszolt a szegény ember — át kell mennem a komppal, hát dolgozom három napig; akkor meglátogatom a beteg lányomat.

Mátyás király megszánta az öreg embert, azért suttyomban egy aranyat vetett eléje. Megöriült ám a csillogó aranynak az öreg ember, letette a kapát, megtörölte verejtékező homlokát s a Duna felé szaladt, hogy minél előbb a kompon lehessen. Nagyot nézett a révész az öreg emberre, el nem tudta képzelni, hogy mért hagyta abba a kapálást, hát megkérdezte:

— Ki adta az aranyat?

— Senki se adta — feleltaz öreg ember — a földben találtam . . .

— Az én földemben? — kérdezte a fösvény révész.

— Abban hát.

Bezzeg nem ment a révész a komppal, segédjére bizta, ő meg a szőlőjébe loholt. Amikor odaért, éppen lehajolt a király és a révész szeme láttára szedett föl egy aranyat . . .

— Eredj a szőlőmből — kiáltott a révész!

— Megyek, ha ingyen viszel át és nemcsak engemet, hanem Mart minden szegényét . . .

A fukar révész átszállított boldog, boldogtalant, majd másnapon a szőlőbe ment s nekilátott a kincskeresésnek! De mert a szőlőtőkék utjában voltak, mint kivagdosta, nem maradt egyetlen szál se. Hiába volt minden fáradozás, nem került elő a földből se arany, se ezüst.

Oda volt a drága szőlő. A révész pedig nem állt meg a szőlőnél, szétverte a kompot is, minek neki, ha nincs szőlője. Aztán eladta még amije volt, batyut vett a hátára s a jó Isten tudja, merre kóborolt. Emberek nem bántották, a kutyák sem ugattak, annál inkább mardosta a lelkiismerete. Nem volt attól nyugta, hajtotta, üzte. S talán sokáig járta volna a világot, ha meg nem könyörül rajta a jó Isten. Buda felett, Jenőnél a révész szolgálatába fogadta s ezentul abban volt az igazi öröme, ha a szegény embereket ingyen vihette át a széles Dunán . . .

GYERMEKEK!

figyelmeztessétek szüleiteket, hogy küldjenek benneteket Nagyváradra tanulni, ahol az állami iskolákon kívül van nyilvánossági joggal bíró zsidó elemi, polgári iskola, liceum és kereskedelmi iskola és ahol a

Szilágyi fanár-féle

Első Nagyváradai Zsidó Fiuinternátusban

ugy érzitek magatokat mint otthon. Az internátus komoly érdeklődőknek prospectust küld és minden iskolai ügyben felvilágosítással szolgál.

Cim Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs.-u.) 17

Elek nagyapó üzeni:

Simon Jenő, Arad. Te nem panaszkodol, csak érdeklődöl, hogy mostanában miért jelent meg rendetlenül a Cimborá. Ha esetleg a nem pontos előfizetők közé tartozol, megfelelő kérdéssedre ez a szám, melyből 3000 címre kényszerült a kiadó utánvétellel küldeni. Most már képzeld: mi-ből fizeti a kiadó a drága nyomdát, a drága papírost, a postát, az író és rajzoló munkatársakat, ha 3000 szülő elfogadja az ujságot, de fizetni nem fizet, s ha felszólítást kap — panaszolja nekem a kiadó — még méltatlankodik egyik-másik, nyilvánosság-gal fenyegetődzik, rossz magyarnak mondja a kiadót, mert kéri a pénztét stb. stb. Hát, bizony, ez igen szomorú dolog. Arról ne is beszéljünk, hogy egy állami tanítónak nagyobb a fizetése, mint nekem — papíron, pedig jóformán minden órámát a Cimborá szerkesztése és teleírása foglalja le. Így, édes fiam így. Ez csakugyan „erdélyi sors“.

— **Majos Bözsike, Bánffy-hunyad.** Te is szeretnél beállni unokáim seregébe. Bizony, ha szeretnél, már itt is vagy, nemcsak az unokák seregében, de szívem közepében is. Várom is ám a leveleidet. — **Lambert Viktória, Ujarad.** A Szilvássy Károlyval való levelezés hasznódra válik, mert ő szép magyarsággal ír, s tőle megtanulnád a szép és helyes magyar írást. Arra nem emlékszem, hogy tőled két levelet is kaptam volna, de ha kaptam, válaszoltam is, csak még nem került rá sor a közlésre. A kiadó bácsi pótolja az 1. 2. és 3. számot. Örvendek, hogy tetszenek a meséim s azokat mindig felol-

vasod a kis hugodnak. A rejtvényed jó, de Petőfi megfejtését már sokat közöltem, s most is van sok, éppen azért tanácsolom, hogy próbálj valamelyik más nagy író nevére rejtvényt szerkeszteni. — **Lajos Mihály, Nagyvárad.** Azt írod, hogy csak most látod: mindenre jut idő. Hát csak jusson is, s hadd jöjjenek a levelek a nyári vakáción is. — **Schenk Károly, Halmagy.** Intézkedtem, hogy az ujságot más küldjék a lejárat után, mert gimnáziumba kerültél és nincs időd olvasni. Szomorúan tudatod ezt, s én szomorúan veszem tudomásul.

A Cimborá barátai

Junius havában lapunk zártáig a következő búzgó olvasók szereztek új előfizetőket a Cimborá számára:

Balázs Bandi,
Tóth Ica,
 Kállay Balázs és Ilka,
 Schweiger Otti,
 Puskás Laci,
 Kleinhuber Mária,
 Sándor Ödön,
 Kékessy Endre,
 Schwartz Pál,
 Király Judith,
 Lakos Eszti,
 Imrey Gusztáv,
 Braun Anci és Irén,
 Hauer Márta,
 Galambos Ernő.

Hálánk jeléül mindegyiknek küldtünk egy-egy szép, értékes ifjusági könyvet. Akinek neve vastag betűvel van szedve, az egynél több előfizetőt szerzett. Ezek természetesen annyi könyvet kaptak, ahány új előfizetőt szereztek.

Nehogy előfordulhasson, hogy valakinek a neve véletlenül ki marad, arra kérjük olvasóinkat, figyelmeztessék az új előfizetőket, akit szereztek, hogy az előfizetés beküldésénél hivatkozzanak arra, kinek az ajánlatára fizettek elő.

A három gyermek és egy kutyácska újabb története első része könyvalakban is megjelent. Bővebbet az utolsó oldalon olvashatsz erről.

F E J T Ő R Ő

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít.

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megfejtését követő hónap 10-ik napja.

BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Izik János.

E E E

ev — AS

E E E

NÉPDAL-FORGÁCSOK.

Beküldte: Csáky Feri.

T, t, ke, rom, én, dő, ez, já, er,
a, rek.

PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: Suta Janika.

— olló
— Irik
— ul
— labert
— ani
— li
— ihály
— rok
— uk
— ll
— ó

Egy nagy magyar király neve.

VERSES REJTVÉNY.

Beküldte: Szabó Lajos.

Hat betüből áll a nevem,
Két szótagra szétvehetem,
Elsőm akkor van tenálad,
Kövért disznód, ha levágtad.
Más tagommal, im a napot,
Bár nem nevén, megmondhatod.
Ha testemet rágod, eszed:
Tudom, bőven megkönnyezed.
Orrodát is fintorgatod,
Mondd meg, vajjon ki is vagyok?

REJTETT VÁROSNEVEK.

Beküldte: Nagy Gizi.

A hadnagy vára düledezik.

A biró ma elutazott.

Apa riskását vásárolt.

Ilon dongót fogott.

A fegyőr elvezette a rabot.

SÜRGÖNY REJTVÉNY.

Beküldte: Lichter László.

a, a, a, á, e, e, i, k, k, k,
l, l, l, n, n, o, r, t, y.

A fenti sürgönyt úgy fejthetjük meg, ha a magánhangzókat a pontok, a mássalhangzókat a vonalak helyére rakjuk. Helyes megfejtés esetén a sürgöny szövege közmondást ad.

BETŰREJTVÉNY.

Beküldte: Iván Valika.

K
É Y I M

Cimbora

K É P E S G Y E R M E K L A P

Szerkesztősége: Batani-Mici (Kisbaczon) via Baraolt Jud. Odorheiu (Udvarhely m.). E címre küldendők a Cimbora részére számtal kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény-megfejtések.

Kiadóhivatala: Satu-Mare (Szatmár), Str. Reg. Carol (József kir. herceg-utca) 12. A kiadóhivatalhoz küldendők a lap előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára félévenként:

Romániában: 200 lej.

Csehszlovákiában: 40 korona.

Magyarországon: 5 pengő.

Jugoszláviában: 70 dinár.

A Cimbora könyvvására

Mai számunkban kezdődő új regényünk,

A HÁROM GYERMEK ÉS EGY KUTYÁCSKA UJABB KALANDJÁ-NAK

első része, mely a Cimbora 1928. számában jelent meg,

ELEK NAGYAPÓ

mesteri tollal megalkotott kis regénye!

A HÁROM GYERMEK ÉS EGY KUTYÁCSKA TÖRTÉNETE

BCU Cluj / C könyvvalakban is megjelent. library Cluj

Mindazon olvasóinknak, akik a múlt esztendőben, még nem voltak a Cimbora előfizetői, alkalmat adunk arra, hogy ezt a pompás regényt megszerezhessék és élvezhessék s ezért a könyvet leszállított áron hozzuk forgalomba.

A kis regény ára:

Romániában fűzve 15 lei, kötve 25 lei.

Csehszlovákiában fűzve 3 korona, kötve 7 korona.

Jugoszláviában fűzve 8 dinár, kötve 12 dinár.

Magyarországon fűzve 60 fillér, kötve 1 pengő.

A könyvet csakis az összeg (postabélyegben is) előzetes be-
küldése ellenében szállítjuk. Postaköltséget nem számítunk.
(Külföldi előfizetőinknek befizetési lapot küldünk.)

AESOPUS Lapkiadó és könyvterjesztő
Satu-Mare.